

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ «ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛІВ»
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО: СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ КОНТЕКСТАХ

збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної
конференції молодих учених

Одеса
Видавець Букаєв Вадим Вікторович
2026

DOI: <https://doi.org/10.24195/FutureEducation2026>

УДК 37:502.131.1

О-72

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 14 від 28.05.2026 року)

Матеріали друкуються в авторському варіанті

Освіта майбутнього: стратегія сталого розвитку в
О-72 європейському та національному контекстах : збірник
матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих учених. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович,
2026. 110 с.

УДК 37:502.131.1

©ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО», 2026

*Олексій Анатолійович Листопад,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної педагогіки,*

*Ольга Анатоліївна Лучицька,
студентка факультету дошкільної педагогіки та психології,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ

Глобальні процеси цифровізації суспільства зумовлюють трансформацію соціокультурного простору, способів комунікації, доступу до інформації та моделей професійної діяльності. Цифрові технології стають невід'ємною складовою життєдіяльності сучасної людини, що закономірно впливає й на сферу освіти, зокрема дошкільну. Освітня цифрова трансформація визначається як один зі стратегічних пріоритетів державної політики, що відображено у нормативних документах та ініціативах Міністерства освіти і науки України [6].

Особливої актуальності набуває проблема переосмислення аксіологічних засад професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Технологічна модернізація освітнього процесу потребує не просто формування цифрової компетентності, а й розвитку відповідних професійно-педагогічних ціннісних орієнтацій: відповідальності за цифрову безпеку дитини, етичності онлайн-взаємодії, інформаційної культури, здатності до рефлексії та критичного мислення [5].

Водночас постає суперечність між інтенсивним упровадженням технологічних інновацій і традиційною гуманістичною парадигмою дошкільної освіти, що ґрунтується на пріоритеті особистісного розвитку дитини, емоційно-ціннісної взаємодії та безпосереднього спілкування. Розв'язання цієї суперечності вимагає наукового осмислення цифрової трансформації як не лише технічного, а й ціннісного феномену, що детермінує нові підходи до професійної підготовки майбутніх вихователів [2].

Теоретико-методологічною основою дослідження є аксіологічний підхід у педагогіці, який розглядає освіту як процес формування системи цінностей, що визначають професійну позицію та світогляд майбутнього фахівця. У межах цього підходу професійна підготовка вихователя закладу дошкільної освіти трактується не лише як набуття знань і вмінь, а як становлення ціннісних орієнтацій, що зумовлюють гуманістичну

спрямованість педагогічної діяльності. Важливе значення мають компетентнісний та особистісно орієнтований підходи. Компетентнісний підхід забезпечує інтеграцію знаннєвого, діяльнісного й ціннісного компонентів професійної підготовки, акцентуючи увагу на здатності майбутнього вихователя ефективно діяти в умовах цифрового освітнього середовища. Особистісно орієнтований підхід, своєю чергою, підкреслює унікальність індивідуального досвіду здобувача освіти, необхідність розвитку його рефлексивності, відповідальності та суб'єктності [2].

Методологічним підґрунтям також слугує концепція цифрової трансформації освіти, що відображена у стратегічних документах Міністерства освіти і науки України. Цифровізація розглядається як системний процес модернізації змісту, технологій і управління освітою, який водночас актуалізує проблему формування цифрової культури та нових професійних орієнтирів педагога [6].

У дослідженні уточнено базові поняття. Професійно-педагогічні цінності визначаються як інтегрована система переконань, установок і смислів, що регулюють педагогічну діяльність і зумовлюють гуманістичну спрямованість взаємодії з дитиною. Цифрова культура педагога трактується як сукупність знань, умінь, норм і цінностей, що забезпечують відповідальне, етичне й ефективне використання цифрових технологій у професійній діяльності. Цифрова етика розглядається як система моральних принципів і норм поведінки в цифровому середовищі, що регулюють онлайн-комунікацію, захист персональних даних та дотримання академічної доброчесності.

Цифрова трансформація зумовлює якісні зміни освітнього середовища закладу дошкільної освіти: розширюється інформаційний простір, інтегруються мультимедійні ресурси, з'являються нові формати взаємодії з батьками, колегами й дітьми. Освітній процес дедалі частіше поєднує традиційні та цифрові інструменти, формуючи змішане середовище навчання й виховання. У цих умовах змінюється й роль вихователя. Він постає не лише носієм знань і організатором діяльності дітей, а фасилітатором пізнавальної активності, медіатором у цифровому просторі, носієм цифрової культури та прикладом відповідальної поведінки в онлайн-середовищі. Професійна позиція майбутнього вихователя передбачає здатність критично оцінювати цифровий контент, добирати його з урахуванням вікових особливостей дітей та забезпечувати безпечні умови цифрової взаємодії [3].

Цифрова трансформація актуалізує потребу у формуванні нових професійно-педагогічних орієнтирів. Відкритість до інновацій передбачає готовність майбутнього вихователя до постійного професійного розвитку, опанування нових технологій, гнучкого реагування на зміни освітнього середовища. Відповідальність за цифрову безпеку дитини охоплює

усвідомлення ризиків інформаційного простору, дотримання принципів захисту персональних даних, формування в дітей первинних навичок безпечної поведінки в цифровому середовищі. Інформаційна доброчесність передбачає повагу до авторського права, коректне використання джерел інформації, запобігання плагіату та формування культури академічної чесності. Педагогічна етика в онлайн-комунікації визначає норми професійної взаємодії з батьками та колегами в цифрових каналах зв'язку, збереження професійних меж і дотримання етичних стандартів спілкування.

Поряд із позитивними можливостями цифровізації існують ризики технократизації освіти, що проявляються у надмірній орієнтації на інструментальну ефективність, стандартизацію й формалізацію освітнього процесу. За таких умов може нівелюватися емоційно-ціннісний аспект педагогічної взаємодії, який є визначальним для дошкільного віку. Збереження гуманістичних цінностей дошкільної освіти – пріоритету особистісного розвитку дитини, живого спілкування, емпатії, підтримки та партнерства – потребує усвідомленого поєднання технологічних інновацій із традиційними педагогічними засадами. Відтак цифрова трансформація має розглядатися не як самоціль, а як інструмент реалізації гуманістичної місії дошкільної освіти, що визначає ціннісні орієнтири професійної підготовки майбутнього вихователя.

Цифрова трансформація освіти постає не лише як процес упровадження інноваційних технологій, а як комплексний соціокультурний і ціннісний феномен, що впливає на зміст, форми та смисли професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Вона зумовлює необхідність перегляду усталених підходів до організації освітнього процесу та ролі педагога в умовах цифрового середовища.

У контексті зазначених змін відбувається переосмислення традиційних професійно-педагогічних орієнтацій. Поряд із гуманістичними цінностями – повагою до особистості дитини, емпатією, педагогікою партнерства – актуалізуються нові ціннісні домінанти: цифрова відповідальність, інформаційна доброчесність, етичність онлайн-взаємодії, готовність до інноваційної діяльності [1]. Таким чином, формується інтегративна модель професійної ідентичності вихователя, що поєднує традиційні педагогічні смисли з вимогами цифрової епохи.

Ефективність підготовки майбутнього вихователя залежить від гармонійної інтеграції цифрової культури з гуманістичними основами дошкільної освіти. Лише за умови ціннісно виваженого впровадження технологій цифровізація сприятиме підвищенню якості професійної підготовки та забезпеченню цілісного розвитку особистості дитини в сучасному освітньому просторі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зданевич Л. В., Пісоцька Л. С. Теоретико-методологічні аспекти проблеми розвитку пізнавальної ініціативності у майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки. *Наука і техніка сьогодні*. 2025, Вип.6, С. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6\(47\)-566-576](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6(47)-566-576)
2. Листопад О. Компетентнісний і діяльнісний методологічні підходи в підготовці майбутніх педагогів до прогнозування в освітній діяльності. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2026. Випуск 222. С. 271–275. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2026-1-222-271-275>
3. Листопад О., Мардарова І. Практиологічний підхід у розвитку професійної компетентності педагогів: теоретичні засади та освітні практики. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Філософія. Педагогіка*, 2025. № 2 (9), С. 157–163. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-7013/2025-2-18>
4. Луговий В., Слюсаренко О., Таланова Ж. Університетські ліги конкурентоспроможності: мотивуючий механізм мережевого розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*, 2024. № 18, С. 24-44. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2024-18-24-44>
5. Розвиток систем забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку: монографія / О. Воробйова, В. Луговий, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, В. Ткаченко; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2024. 92 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-44-1-2024>
6. Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади: монографія / за заг. ред. В. П. Сергієнка; за наук. ред. Н. П. Франчук Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 382 с.

Кудрявцева О. А., Мельничук С. В. ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО МОРАЛЬНІ НОРМИ У МОЛОДШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ПЕРЕГЛЯДУ МУЛЬТФІЛЬМІВ.....	46
Листопад О. А., Кирилова Д. С. РОЗВИТОК СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ У ПРОЦЕСІ СКЛАДАННЯ КАЗОК.....	51
Листопад О. А., Лучицька О. А. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ.....	55
Листопад О. А., Прокопчук А. С. ЕТИЧНА КУЛЬТУРА ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ІНДИКАТОР ГУМАНІСТИЧНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ.....	59
Листопад О. А., Садовенко О. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ У ДІТЕЙ 6-7 РОКІВ	63
Мардарова І. К., Бондаренко С. О. СИСТЕМА РОБОТИ З ВИХОВАННЯ ЧУЙНОСТІ ДО ПРИРОДИ У ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ЧАС ПРОГУЛЯНКИ	67
Мардарова І. К., Георгієва Т. С. СИСТЕМА РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО СЕБЕ І СВОЮ СІМ'Ю У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВИХ ІГОР	71
Мардарова І. К., Гуренко Ю. О. ЦИФРОВА ГІГІЄНА ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК СКЛАДНИК СУЧАСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	76
Мардарова І. К., Казотій А. В. СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ 3-4 РОКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТЕМАТИЧНИХ КАЗОК	81
Мардарова І. К., Кукузей А. І. СИСТЕМА РОБОТИ З РОЗВИТКУ МОВНОГО ЕТИКЕТУ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ З ДОРОСЛИМИ І ДІТЬМИ.....	84
Мардарова І. К., Мутавчи В. І. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ТОЛЕРАНТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	89
Мардарова І. К., Тарасенко А. В. ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ДРУЖНЬОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗДО.....	94